

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-10-20
Besvaras senast
2016-10-26 kl. 10.00

Till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:165 Rapporters rättsliga status

Det finns en oro för att det pågår spontan och okontrollerad politikutveckling utanför regeringskansliet, i diverse FN-organ. Det betyder att beslut fattas utan direkt politisk kontroll, utan ansvarsutkrävande och utan möjlighet för uppföljning av riksdagen. Det är inte så komplicerat, utan det kan helt enkelt vara så att beslut fattas inom FN-systemet där Sverige finns representerat på tjänstemannanivå. Dessa beslut blir senare tolkade som politiska beslut och leder till myndighetsregleringar. Ett exempel på detta har varit WHO och rekommendationerna om amning samt andra utspel om sockerskatt och marknadsföringsregleringar.

Något som särskilt behöver tydliggöras för att riksdagen ska kunna fullgöra sitt kontrolluppdrag är bland annat hur instruktionerna utformas till de opolitiska tjänstemän som deltar i möten där slutsatser eller resolutioner antas.

En annan sak är hur regeringen ser på den rättsliga statusen på de resolutioner eller andra dokument som blir resultatet av möten inom FN-systemet. Ses de som bindande åtaganden för Sverige, och krävs det då att svensk politik anpassas för att för att stämma överens med dessa dokument?

Detta är redan intressant vad gäller folkhälsofrågor – inte minst rekommendationer om amning – men blir av än större principiell vikt då Sverige tar plats i FN:s säkerhetsråd.

När det gäller EU-samarbetet finns det konstitutionella former och ramar som respekteras av regering och riksdag. När det gäller arbetet inom FN-systemet så saknas detta, även om det rör inrikespolitiska frågor, eller andra frågor som möjligen är utrikespolitiska men där riksdagen ändå ska informeras och kunna följa upp regeringens arbete.

Hittills kvarstår viktiga frågor om regeringens politiska kontroll men också om hur riksdagen involveras – så att resultatet av mötena inte blir okontrollerad politikutveckling helt utan uppföljning.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Gabriel Wikström:

Är det statsrådets ställningstagande att en rapport som presenterats på WHO Europe och antagits på ett möte har en sådan rättslig status att Sverige därigenom blir bundet?

.....

Sofia Arkelsten (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors